ŠERIJATSKI PROPISI VEZANI ZA SAOBRAĆAJNE NESREĆE

SAFET SULJIC

RIYADH, 2011

حوادث السيارات

ISLAMSKI DAWETSKI WEB PORTAL
ET-TAQWA
WWW.ET-TAQWA.COM

Šerijtaski propisi vezani za

SAOBRAĆAJNE NESREĆE

Prijevod:	Safet Suljić
Recenzija:	Safet Suljić
Redaktor:	Safet Suljić
Lektor:	Safet Suljić
DTP:	Safet Suljić
Dizajn:	Safet Suljić
Izdavač:	ET-TAQWA, Riyadh

1432/2010

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Hvala i zahvala pripada Allah, subhanehu ve teala, neka je salavat i selam na Njegovo najodabranije biće Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, na Njegovou časnu porodicu, ashabe, tabine i sve one koji Ga slijede do Sudnjega Dana.

Živimo u vremenu modernizacije i napretka, u vremenu u kome je Allah, Uzvišeni počastio i olakšao ljudima njihov život i ono što se veže za svakodnevne potrebe. Jedna od velikih Allahovi blagodati čovječanstvu jeste i blagodat prijevoznih sredstava. S povećanjem broja ljudi povećao se i broj prijevoznih sredstava a što opet ima za posljedicu povećan broj saobraćajni nesreća i gubitka života koji se dešavaju i posljedica su upotrebe prijevoznih sredstava. Stoga, povećao se broj saobraćajnih nesreća koja su posljedica mnoštva vozača, i pošto je ova tema jako bitna, a ljudi su u potrebi da im se pojasni propisi vezani za saobraćajne nesreće, šartove, pravila i ono što se veže u slučaju ubistva od KEFARETA (Otkupa), Dijje (Krvarine) i svega drugog što je u direktno vezi za ovu temu.

Učesnici u saobraćaju odnosno vozači saobraćajnih vozila dijele se u tri vrste:

1. Skupina ljudi koji su u svome poslu i vožnji potpuno obučeni, poznaju pravila i okolnosti vožnje, te oni su

od onih koji se pridržaju saobraćajnih i drugih pravila i oni su u ovom poslu POUZDANI i PRAVI VOZAČI.

2. Skupina ljudi koji ne poznaju saobraćajna pravila, ne poznaju ispravnu vožnju, niti se pridržavaju saobraćajni a niti drugi pravila i oni su NEPOUZDANI i nisu od onih kojima bih se trebalo dati vozačka odnosno da VOZE.
3. Skupina ljudi koji poznaju saobraćajna pravila i dobri su vozači, no međutim oni se ne pridržavaju saobraćajnih pravila niti saobraćajnog reda, te tako predstavljaju očitu opasnost za sebe a i druge učesnike u saobraćaju. I ova skupina je ta za koju se treba pojasniti i ukazati na šerijatske propise i sve drugo što se veže za njih.

Nastradili (šteta) u saobraćajnim nesrećama mogu se podijeliti u dvije skupine:

PRVA SKUPINA: Da se desi nesreća (nastradalost ili šteta) jednom od ljudi koji uđu (sjedu) u preijevozno sredstvo samovoljno i sa dozvolom vozača – te oni su ti koji su se "osigurali" za sebe i svoj imetak koji je sa njima. Vozač dotičnog vozila ponaša se kao odgovorna i zrela osoba koja se pridržava svih saobraćajnih pravila i regulativa koje se vežu za prijevozno sredstvo i sam put. U ovakvom slučaju saobraćajne nesreće ne mogu izaći iz četiri stanja:

a) Da do saobraćajne nesreće dođe zbog PREKRŠAJA, na primjer zbog prekoračenja dozvoljene brzine, recimo da tako brzo doda gas, i ubrza prijevozno sredstvo u stanje u kojem ne može da kontroliše isto,

ili pak da se prijevoznim sredstvom penje na mjesta koja nisu bezbjedna, ili pak da se spušta na mjesta koja također nisu predviđena za prijevozno sredstvo a što ima za posljedicu da dovede do SAOBRAĆAJNE NESREĆE.

b) Da do saobraćajne nesreće dođe zbog NEMARA (nehaja) vozača. Razlika između PREKRŠAJA i NEMARA je u tome što prekršaj biva za ono što nema opravdanja, a NEMAR biva zbog ne ostavljanja (ne pridržavanja) onoga što je obavezno. Kao na primjer da vozač bude nemaran i ostavi otvorena vrata, ili pak ne stavi ispravno gumu (ne zavrne dovoljno šarafe) što za posljedicu ima i dovovdi do SAOBRAĆAJNE NESREĆE.

U oba ova slučaja vozač biva obavezna da da` KEFARET (otkup), a on se ogleda u OSLOBAĐANJU ROBA za svakog insana koji pogine u ovakvim saobraćajnim nesrećama, pa ukoliko ne nađe roba onda je obavezna da POSTI DVA UZASTOPNA MJESECA, i nema pravo da iftari osim sa ispravno-opravdanim šerijatskim razlogom kao što je: bolest, putovanje i sl. Također biva obavezna da nadomjeri, eventualni uništeni imetak kao i da da` ED-DIJJE (krvarinu) familiji ubijenoga.

c) Do do saobraćajne nesreće dođe od strane vozača no, on tim postupkom želi da sačuva sebe i one koji se voze zajedno s njim u prijevoznom sredstvu od nesreće ili neke opasnosti. Kao na primjer da vozač prijevoznog sredstva primjeti opasnost od drugog vozila koje dolazi iz suprotnog pravca ili pak sa neke od njegovih strana pa on pokuša da to

izbjegne i tako dovede sebe i suputnike do nesreće prevrnuvši se ili pak sudarivši se sa drugim vozilom.

d) Da do saobraćajne nesreće dođe bez da je kriv vozač, kao na primjer da tokom vožnje pukne guma ili pak da vozač naiđe preko mosta koji se uruši...

U oba ova navedena slučaja vozač nije kriv a samim time nije ni šerijatski odgovoran za nastalu nesreću, jer u prvom slučaju on je poduzeo sve da sačuva sebe i suputnike, dok u drugom slučaju nesreća je nastala van njegovih mogućnosti i odgovornosti.

DRUGA SKUPINA: Da se desi nesreća (nastradalost ili šteta) nečemu mimo ljudi (putnika) koji su u prijevoznom sredstvu, i ova skupina također ne izlazi iz dva slučaja:

a) Da do saobraćajne nesreće dođe zbog radnje (dejstva) unesrećenog (nastradalog), a ne od strane vozača jer on u ovom slučaju nema nikakvog izbora, kao na primjer da na prijevozno sredstvo naleti drugo prijevozno sredstvo koje ne može da izbjegne ili pak da se čovjek svjesno baci pred (pod) auto i tako izvrši samoubistvo.

U ovom slučaju vozač prijevoznog sredstva nije šerijtaski odgovoran, jer onaj unesrećeni (nastradali) je uzrok nesreće koja dovodi do ubistva ili pak nanošenja materijalne štete. A u slučaju da vozilo naleti (udari) drugo vozilo, vozač koji je upravljao saobraćajnim vozilom koje je dovelo do nesreće dužan je da snosi odgovornost i nadomjeri štetu jer je on taj koji ju je prouzrokovao.

b) Da do saobraćajne nesreće dođe od strane nastradalog, kao na primjer da čovjek ili vozilo koje

ide ispred drugog prijevoznog vozila uradi neku radnu (izbaci nešto na cestu, slomi neko drvo...) koja dovede do saobraćajne nesreće ili pak ubistva.

U ovom slučaju osoba koja je izazvla ili upravljala vozilom koje je prouzrokovala saobraćajnu nesreću biva šerijatski odgovorna i dužna je da nadomjesti nastalu štetu, ili pak ukoliko je ubila drugu osobu da da KEFARET (Otkup) i ED-DIJJE (Krvarinu) porodici ubijenog osim ako mu oni to ne oproste.

No, ukoliko bi do nesreće došli greškom koja nije svjesno (namjerno) urađena onda osoba koja je izazvala nesreću također je dužna dati KEFARET i ED-DIJJE, rekao je Ibn Kudame, rahmetullahi alejhi u dijelu "El-Mugni": "Greška koja se desi ne namjerno, koju čovijek ne cilja, odnosno ne želi da ubije insana pa ga ubije, kao na primjer da baci koplje koje nakon toga pogodi čovjek i ubije ga bez da to cilja – u tom slučaju on biva odgovoran i na njemu je da dadne Kefaret (otkup) i ED-DIJJE (Krvarinu) ubijenom. Po ovom pitanju je složna ulema, a konsenzus je prenio Ibn Munzir, rahmetullahi alejhi, i rekao je: Nije mi poznato da se neko od nosioca znanja po ovom pitanju razišao."[1]

Također u Šerhu Rewdu El-Murbia' od El-Ankerija, rahmetullahi alejhi, stoji: "Ko ubije nekoga insana (nepravedno) ili pak učestvuje u ubistvu direktno ili indirektno na njemu je KEFARET i ED-DIJJE onoliki broj koliki je broj ubijenih insana."[2]

Pa ukoliko mi neko rekao: Kako vi kažete da je osoba koja ubije nekoga greškom obavezna da dadne KEFARET I ED-DIJJE, a Allah, azze ve dželle je rekao:

---

[1] El-Mugni u Hašiji od El-Ankerija strana 651, tom 7.

[2] Rewdu El-Murbia' El-Ankeri strana 300, tom 3.

وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُم بِهِ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ.

"Nije grijeh ako u tome pogriješite, grijeh je ako to namjerno učinite..." (Prijevod značenja Sura: Al-Ahzab – Saveznici, ajet br. 4)

A također je uputio svoje robove da Ga dozivaju i mole riječima:

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا.

"Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo!" (Prijevod značenja Sura: Al-Baqara – Krava, ajet br. 285)

I Allah je već odgovorio i kazao da je već oprostio ono što se učini iz pogreške, zaborava i ono na što čovjek bude primoran kao što je to zabilježio imam Muslim, rahmetullahi alejhi?

Kažemo: Obaveznost KEFARETA (Otkupa) i ED-DIJJE (Krvarine) ne spada jer je Allah, azze ve dželle, kazao u Plemenitoj Knjizi:

وَمَن قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَأً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَن يَصَّدَّقُوا.

"Onaj ko ubije vjernika nehotice – mora osloboditi ropstva jednog roba-vjernika i predati krvarinu porodici njegovoj; oslobođen je krvarine jedino ako oni oproste." (Prijevod značenja Sura: An-Nisaa' ajet br. 91)

U navedenom ajetu Allah, azze ve dželle, je napravio razliku između ubista NAMJERNOG I NENAMJERNOG, te za nenamjerno ubistvo propisao je Kefaret (otkup) i Ed-Dije (Krvarinu) i nije zaprijetio "ubici" nikakvom kaznom, dok na suprot u slučaju namjernog ubistva Allah, azze ve dželle, je propisao KISAS (Odmazdu) ukoliko ne oprosti mu porodica ubijenog, i ne samo to nego je i zaprijetio takvom (ubici) riječima:

وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا [٤:٩٣]

"Onome ko hotimično ubije vjernika kazna će biti – Džehennem, u kome će vječno ostati; Allah će na njega gnjev Svoj spustiti i prokleće ga i patnju mu veliku pripremiti." (Prijevod značenja Sura: An-Nisaa' ajet br. 93)

I na osnovu ovoga napravljena je razlika između ova dva vida ubistva jer čin ubistva je veliko i opasno dijelo.

Stoga na vozačima je da bude jako oprezni i da vode brige o sljedećim stvarima:

- Da ne preuzimaju na sebe teret i obavezu upravljanja motornim vozilima a da prethodno nisu dobro savladali vještinu vožnje.
- Da obavezno i često voze prevozna sredstva na tehnički pregled i kod majstora i da vode brigu o prevoznom sredstvu kako ne bi doveli sebe u opasnost i druge učesnike u saobraćaju jer je Allah, azze ve dželle, rekao:

وَلَا تَقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ.

"I jedni druge (sami sebe) ne ubijajte!"(Prijevod značenja Sura: An-Nisaa ajet br. 28)

- Da ne pretjeruju u brzini pa da prelaze granice dozvoljenog stavivši sebe i one oko sebe u opasnost.
- Da ne preopterećuju prevozno sredstvo preko dozvoljenog jer je to put ka nesrećama.
- Da poštuju saobraćajne i druge znakove koji su postavljeni radi njihove vlastite bezbjednosti kao i drugih učesnika u saobraćaju.

- Da prilikom ulaska u prevozno sredstvo prouče dovu koja je od Sunneta:

بسم الله الحمد لله سبحان الذى سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وإنا الى ربنا لمنقلبون الحمد لله الحمد لله . الحمد لله الله أكبر الله أكبر الله أكبر سبحانك اللهم أني ظلمت نفسي ظلما"كثيرا" فأغفر لي فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت.

"Bismi-l-Lah. El-hamdu li-l-Lah. Subhan e-l-lezi sehhare lena haza ve ma kunna lehu mukrinine, ve inna ila Rabbina le munkalibun. El-hamdu lil- Lahi, el-hamdu li-l-Lahi, el-hamdu li-l-Lahi. Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber. Subhaneke-l-Lahume inni zalemtu nefsi, fa-gfir li, fe innehu la jagfiru-z zunube illa Ente"

S Allahovim imenom (polazim). Hvala Allahu. Slavljen neka je Onaj Koji nam je omoguio ovo putovanje za koje mi nismo bili sposobni. Mi se, doista, Gospodaru našem vraamo. Hvala Allahu, hvala Allahu, (i još jednom) hvala Allahu. Allah je najvei, Allah je najvei, Allah je najvei. Neka si slavljen, Allahu. Zaista sam po_inio nasilje prema sebi, zato - oprosti mi. Jer, grijehe, zasigurno, ne oprašta niko drugi osim Tebe! (Ebu Davud I Tirmizi).

Rekoh ovo i molim Allaha, dželle ša'nuhu, da sačuva mene i vas od svih nesreća javnih i tajnih, i da budemo od onih koji će poštivati Njegove granice, i granice koje su postavljene radi očuvanja naših i tuđih života. AMIN!

© Copyright. Web Publishing & Studio - ET-TAQWA.
www.et-taqwa.com